

روزنامه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران سه‌شنبه ۲۲ آذر ۱۴۰۱ – ۱۸ جمادی‌الاول ۱۴۴۴ سال بیست‌و‌چهارم- شماره ۶۶۴۸ – ۱۶ صفحه قیمت: ۳۰۰۰ تومان

سر مقاله

چالش مشر وعبیت مسئله بی‌حجابی

محمدصادق فقفوری دبیر گروه اجتماعی

تجربه تاریخی ملت ایران ثابت کرده است که حتی اگر جمهوری اسلامی لائیک هم شود، ایرانیان برای حفظ حجاب خواهند جنگید. بسیاری از آنهایی که در ایران زندگی می‌کنند، اعتقادی به اسلام ندارند و رعایت حجاب وچوب شرعی ندارد هم، نه به

دلایل دینی، که از جنبه‌های دیگری حاضر به رواج بی‌حجابی نیستند؛ زنان آنها پوشیدگی را بر بی‌حجابی و برهنگی ترجیح می‌دهند، مردان آنها هم حاضر نیستند سر و بدن زنان و دختران شان خوراک دائم چشم‌های مردان باشد.

این بافت فرهنگی ارزش‌گرا و نهادینه شده در نسل‌ها و جامعه ایرانی، در نهایت اقلیتی بی‌حساب را در خود هضم خواهد کرد. اما همه این‌ها مانع از پرداختن اجتماعی – حقوقی به وضعیت کنونی حجاب نیست. آنچه امروز اقلیت پر نمایش در خیابان‌های تهران و معدودی از مراکز استان‌ها مرتکب می‌شوند، در صورت استمرار، یکی از پایه‌های حکمرانی ما را با چالش‌فرقابل‌انکار مواجه خواهد کرد. اقل‌از سه جنبه می‌توان برای این موضوع استدلال کرد.

۱- فلسفه تشکیل جمهوری اسلامی ایران، اقامه شرع اسلام است. اگر شریعت و طریقت اسلامی از جمهوری اسلامی ایران حذف شود، شیوه حکومتی ایران هیچ تفاوتی با سایر شیوه‌های حکومتی غیردینی ندارد. معهود کشور‌هایی که هنوز بر پایه پادشاهی مروتی اداره می‌شوند به‌کنار؛ تفکیک قوا، گردش قدرت بسا انتخابات، شوراها، آزادی‌های فردی و اجتماعی و دادرسی مستقل، از اشتراکات شکلی همه نظام‌های حکومتی چه دینی و چه غیردینی، است. اسلام و احکامش، روح، ماهیت و وجه تمایز نظام جمهوری اسلامی ایران با سایر شیوه‌های حکمرانی مرسوم است. حفظ حجاب در محیط غیرخصوصی، از محکمتا شرع اسلام است. این یادداشت، محل پرداختن به استدلال‌های موافقان و مخالفان حجاب نیست، اما حتی به‌اصطلاح مخالفان حجاب در جامعه، آن‌قلتی نسبت به «اصل وچوب حجاب» نداشته، تنها نسبت به حدود و ثغور، کم و کیف، زمان و مکان و سایر «عرضیات وچوب حجاب» ایراداتی وارد می‌کنند. از صدر اسلام تاکنون هم هیچ فقیهی حکمی مبنی بر نفی و تضد «اصل وچوب حجاب» صادر نکرده است. بنابراین این، علاوه بر دلایل عقلی و نقلی وچوب حجاب، بین همه اسلام‌شناسان در طول ۱۴ قرن گذشته‌نسبت به این موضوع اجماع وجود دارد. ذکر یک نکته دیگر هم در استدلال اول لازم است: همه روشنفکرانی که اختیاری بودن حجاب را در کشورهای مسلمانن نظیر لبنان، مالزی، عراق و قطر مثال می‌زنند، نسبت به شیوه حکمرانی این کشورها خود را به تعاقف می‌زنند. هیچ کشوری در جهان شیوه «جمهوری اسلامی» را ابررای اداره خود نپذیرفته است. چند کشوری هم که «جمهوری اسلامی» را پیشوند نام کشور خود کرده‌اند، از خود فرادی اسلامی را در ساختارهای تقنینی، اجرائی و قضایی خود به‌طور کامل عملیاتی نمی‌کنند، بنابراین انتظار اجرائی کردن واجب حکمتی چون حجاب در این قبیل از کشورها، توقع ناپیجا و سالیبه به انتفاء موضوع است.

۲- مؤسسان جمهوری اسلامی ایران، یعنی مردم، به این شرط حاضر به پذیرش جمهوری اسلامی شده‌اند که فقه اسلام در آن ملاک عمل باشد. قانون اساسی به‌عنوان میثاق‌نامه بین مردم و مسئولان یک بار در سال ۵۷ و مجدداً پس از بازنگری در سال ۶۸ به رأی عمومی گذاشته شده است. در جهان، کمتر قانون اساسی‌ای را می‌توان مانند قانون اساسی ما یافت که علاوه بر اصول ظنین است، مردم به این شرط به‌زاممندی به آن تأکید قرار گرفته است. صریح‌ترین مورد در اصل چهارم آمده است: «کلیه قوانین و مقررات اسلامی، جزایی، مالی، اقتصادی، اداری، فرهنگی، نظامی، سیاسی و غیر این‌ها باید بر اساس موازین اسلامی باشد. این اصل بر اطلاق یا عموم همه اصول قانون اساسی و قوانین و مقررات دیگر حاکم است.» معنای این اصل چنین است: مردم به این شرط به‌زاممندی حاکمان در جمهوری اسلامی رأی داده‌اند که احکام اسلام را در آن اجرا کنند. در صورت بی‌توجهی حاکمان به اصول اسلامی، نظیر حجاب، حداقل و بیش از ۴۰ اصل قانون اساسی که علاوه بر اصل ظنین است، نقض ساختاری و وسیع اصول قانون اساسی هم به معنای نقض پیمان میان مردم و حاکمان و در صورت استمرار از عوامل زوال قانونی بودن حکمرانی است. | **بقیه در صفحه ۳**

قصاص و مجازات محارب در گفت‌وگوی «جوان» با استاد حقوق جزا و جرم‌شناسی

مقابله با محارب لازمه توسعه است

عباس کرمی : تبلور حاکمیت و نماد اقتدار ملی یک کشور امنیت داخلی آن است، اگر این امنیت نباشد، مسائل اقتصادی و فرهنگی تحت الشعاع قرار می‌گیرد. به همین دلیل نیاز به یک سیاست جنایی اقتدارگرا داریم تا در عین حالی که حقوق شهروندی مردم مظلوم و مردمی که مطیع قانون هستند، رعایت می‌شود بر خورد قانونمدار با مغلان نظم جامعه و اغتشاشگران هم انجام شود | صفحه ۳

■ سه‌ضلع از چهار ضلع سفارت انگلیس در تهران روزهای گذشته دیوارنویسی شده است. لندن میان رسانه‌های سعودی و داعشی است و بی‌بی‌سی نیز در رقابتی تنگاتنگ با آنان روی زغال راه هم سفید کرده است. انگلیس هر بار با اروپا بیان تحریم جدید نیز تقدیم می‌کند. در مقابل، حالا، هم تحریم‌های ایران علیه انگلیس آماده شده است و هم تهدید مردمی با دیوارنویسی لانه جاسوسی جدید. دشمن ابدی‌بودن انگلیسی‌ها، آموزه فرآنی است؛ همان‌طور که سعدی ترسایان را دشمن می‌داند: «ای کریمی که از خزانه غیب، گبر و ترسا وظیفه‌خور داری / دوستان! کجا کنی محروم، تو که با دشمنان نظر داری»

■ **گفت‌وگوی «جوان» با رضا توکلی، کارشناس اندیشکده دیپلماسی اقتصادی دانشگاه امام صادق(ع)**

رابطه با چین تغییری نکرده که سرزنش و چماق شود

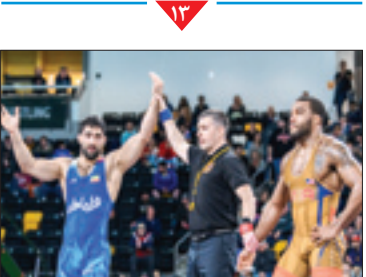
و تاریخی در خوشبینانه‌ترین وضعیت با یکدیگر رقابت خواهند داشت. چیزی شبیه به وضعیت روابط ایران و ترکیه. اما چینی‌ها با پر رنگ کردن مناسبات‌شان با عربستان به ایران نیز حتماً پیامی را ارسال کرده‌اند. چهارمین محور، موضوع تنش حکومت جمهوری خلق چین با گسترش گفتمان اسلام تکفیری با رویکردهای مبارزه‌طلبانه است که در مناطق غربی خود مستعد است. روی کار آمدن طالبان در افغانستان که همسایه غربی چین است و نفوذ جریان طالبان پاکستان بر آنها و کانال‌های ارتباط میان سعودی با این جریان برای چینی‌ها مورد توجه است. در مجموع ولو با ایجاد حساسیت برای ایران، مرور و تحکیم روابط با سعودی از ارزش چین به نظرشان مفید آمده است. همان اندازه که حتی با ایجاد حساسیت برای ایالات متحده، توسعه روابط با چین برای عربستان سعودی به صرفه تشخیص داده شده است. البته ایران ضمن درک این واقعیت که حتی کشورهای همسویش حق همکاری و دنبال کردن منافع ملی‌شان را دارند بایستی بی‌رودربایستی‌های دیپلماتیک و مصلحت‌سنجی بی‌مورد، بی‌مناشات از ابراز انگیزه‌های نادانسته یا دانسته درباره تمایت گرضی خود واکنش نشان دهد و در ضمن متوجه باشد که طرف مقابل نیز بایستی این حق را به ایران بدهد که کشنگری‌های بعضاً خلاف ذائقه و موضع دولت چین را رابراند کند».

■ **رابطه با چین سرزنش ندارد**

سؤال دیگری که نباید از آن غافل بود فرجام‌نقشه‌راه ۲۵ ساله ایران و چین است، بااین پرسش که آیا عقد قرارداد مشترک چین و عربستان به معنای نادیده گرفتن قراردادهای اقتصادی ایران و چین است؟ توکلی نقشه‌راه ۲۵ ساله دو کشور از سوی پکن است؟ توکلی در این خصوص نیز می‌گوید: «اینطور نیست که در روابط خارجی حق همکاری با یکی به هزینه انصراف از همکاری با دیگری باشد. هر چند سعودی شرایط روابط دوجانبه را به سردی کشانده است اما به‌طور مشخص رژیم اشغالگر قدس یک وضعیت جدی در مقابله با ایران دارد و جمهوری اسلامی ایران نیز به

دست ایران هم خالی نیست

حال این سؤال اساسی مطرح می‌شود که چنین اقداماتی چه نفع یا ضرر اقتصادی برای جمهوری اسلامی ایران در کوتاه و بلندمدت خواهد داشت و مسئولان اجرائی چه بایدکنند؟ کارشناس اندیشکده مطالعات دیپلماسی اقتصادی دانشگاه امام‌صادق(ع) در این خصوص نیز می‌گوید: «در حوزه انرژی وضعیت کشورمان و سهم‌بری از بازار جهانی و ضریب استحصالی منابع اکتشافی اصلا مطلوب نیست. به تدریج سعودی و دیگر رقبایمهم‌ترین مزیت ایران در اقتصاد جهانی را که بر خورداری از منابع طبیعی نفت و گاز است، به چالش کشیده‌اند. قطر از محل میادین مشترک با ما درآمدهایی را حاصل کرده که جام جهانی را با رقم حدود ۲۰۰ میلیارد دلار بر گزار می‌کند. چرا؟! چون قطری‌ها دورا بر ما توان بهره‌برداری از میادین مشترک دارند. ما بر نامه جامع همکاری‌های با چین را عملاً مذبوب نمایش‌های رسانه‌ای و در حالت خوش‌بینانه بازی سیاسی کردیم. کسی هیچ گزارشی از وضعیت آن برنامه نمی‌دهد. شخصیت دکتر لاریجانی در پیگیری پرونده چین ذی‌قیمت بود. به هر حال دولت سابق از آن خبر برای چشمک‌پرانی به غرب استفاده می‌برد و دولت سیزدهم نیز در طول یک سال گذشته گزارشی از قراردادهای عملیاتی در حوزه زیرساخت و ترانزیت و فناوری ارتباطات و مخازن و نفت و انرژی‌های تجدیدپذیر و غیره نداده است. یک اثر مثبت همین واقع بینی در تنظیم مناسبات خارجی کشور است. مقداری بعضی از تحلیلگران و مجریان امر متوجه ضرورت بیشتر سیاست خارجی متوازن و همسایه‌محور شده‌اند که راهبر صرفاً صخج و سنجیده‌ای از سوی دکترامیرعبداللهیان بوده است. عرض کردم جمهوری اسلامی با تعداد زیادی از قدرتهای منطقه‌ای و بین‌المللی امکان تسهیل و رونق روابط را دارد که رابطه ما با جمهوری خلق چین را نیز قوت می‌بخشد، در ضمن آنکه هزینه مخدوش شدن این رابطه را بالا می‌برد. جدی‌تر شدن خیز دولت چین برای همکاری‌های با حاسیات‌های سیاسی که سابقاً از آن بریز داشتند و صرفاً رفتاری مستقل برای ثبات در توسعه اقتصادی‌شان را دنبال می‌کردند، ایده نظم جدید چینی را متبادر می‌سازد که بالطبع بایستی دگترین ژئوپلیتیکی کشور نیز راهبردهایسی را منطابق با آن تنظیم کند، چون به عقیده ما کشور های منطقه هستند که صلاحیت و توان اداره امور منطقه را دارند و نیازه به حضور یا دخالت عوامل خارجی (شرقی یا غربی) نخواهد بود. در پایان لازم است که در جایگاه یک شهروند ایرانی متذکر شوم که اگر پرونده صلاحیت حاکمیت کشور مستقل و قدرتمندی مانند ایران بر چند جزیره مورد ابهام برخی از بازیگران خرد و بزرگ جهان قرار بگیرد، پرونده‌های جدیدی برای الحاق به جمهوری اسلامی ایران قابل توجه خواهد شد، همچنان که پرونده‌های چالش‌برانگیزی برای ادعای استقلال از آن بازیگران جهانی دور از ذهن نخواهد بود.»

پهلوانان ایران اسطوره امریکایی و براندازها را باهم خاک کردند!

■ تیم ملی کشتی آزاد ایران در حالی عنوان نایب‌قهرمانی مسابقات جام جهانی آیووا در امریکاراه به دست آورد که به‌طور حتم اگر حاشیه‌سازی‌ها و رفتارهای زشتی که علیه پهلوانان کشورمان در سکوت محض میزبان صورت گرفت، نبود عنوان قهرمانی نصیب ایران می‌شد. هر چند دلاورمردان کشتی ایران هم روی تشک کشتی و هم در جنگ رسانه‌ای کنیفی که علیه آنها به راه افتاده بود نشان دادند که قهرمانان همیشگی هستند

مهارت آموزی رایگان در مدارس کلید مقابله با ترک تحصیلی‌ها

■ نرگس ملک‌زاده، کارشناس آموزش در گفت‌وگو با «جوان» در سال‌های اخیر مدارس تجهیز شده‌اند تا بخش مهارت‌آموزی برای دانش‌آموزان داشته باشند، اما متأسفانه این ظاهر ماجراست و دانش‌آموز پس از مهارت‌آموزی، چندان برای کار آماده نمی‌شود. در حالی که رشته‌های نوین و درآمزی مختلفی وجود دارد که می‌تواند بازماندگان از تحصیل را برای ورود به بازار کار آماده کند. چنین کاری به خصوص در میان خانواده‌های کم‌برخوردار مهم است، چراکه باعث توانمندتر شدنشان می‌شود، اما متأسفانه چنین دغدغه‌ای از سوی مسئولان آموزشی وجود ندارد

«راضیه تجار» در گفت‌وگو با «جوان»:

قبل از انقلاب چیزی به اسم آموزش داستان نویسی زنان وجود نداشت

■ **یادداشت سیاسی**

حسن ارشوند

شورای عالی انقلاب فرهنگی

و انتظارات برآورده نشده

آنچه از برآیند عملکرد شورای عالی انقلاب فرهنگی در طول این چهاردهه از عمر انقلاب بسر می‌آید این است که این نهاد در انجام مأموریت خود به شایستگی عمل نکرده است. در دوره‌هایی از تاریخ این انقلاب، شورا تنها به معرفی و معرفی رؤسای دانشگاه‌ها بسنده می‌کرد و رئیس جمهور هم وقتی به حضور در جلسات این شورا نمی‌گذاشت. رفتارهای خارج از قاعده و ساختار شکنانه‌ای را که این روزها در محیط‌های علمی و دانشگاهی توسط برخی دانشجویان و معهود اساتید شاهد هستیم باید محصول عملکرد ناصواب یا بی‌عملی برخی رؤسای شورای انقلاب فرهنگی در ادوار گذشته شورا دانست | **صفحه ۲**

■ **یادداشت سیاسی**

حنیف غفاری

تظاهرات در برلین الان می‌چسبد!

اوضاع در آلمان طبیعی نیست! عده‌ای از مخالفان ساختار سیاسی حاکم بر آلمان، موسوم به «شهروندان رایش» کودتای ناموفقی را در سرزمین زرم‌ها راهبری کرده‌اند که تا این لحظه با شکست مواجه شده است. حضور هزاران پلیس در ۱۲۰ منطقه در ۱۱ ایالت آلمان و دستگیری صدها نفر تاکنون، از جدیت موضوع در آلمان و گستردگی ابهام آن پرده برداشته است. موج جدید دستگیری‌ها در برلین، مونیخ، فرانکفورت و کلن و حتی شهرهای خارج از آلمان (در ایتالیا و اتریش) در راه است | **صفحه ۲**

■ **یادداشت سیاسی**

حجت‌الاسلام مصطفی منتظری

مبانی مجازات «محارب»

در فقه اسلامی

مبنای اینکه حکم و مجازات محارب، اعدام است نص قرآنی است، یعنی آیه ۲۳ سوره مائده که مجازات محارب و کسی را که سعی در فساد و ایجاد خلل در جامعه دارد، اعدام معرفی می‌کند. این حکم به دلیل آنکه مستند قرآنی دارد، مورد وفاق بین فقهایی شیعه و سنی است و فریقین بر آن اتفاق نظر دارند. آنچه مورد بحث فقیهان است، موضوع است، یعنی محارب به چه کسی گفته می‌شود؟ از کلام فقیهان به دست می‌آید کسی که سلاح در دست بگیرد، به قصد ترساندن مردم و سلب امنیت از آنها محارب است، حتی اگر کسی را نکشته باشد یا اموال عمومی یا خصوصی مردم را تلف نکرده باشد یا نبرده باشد. این نوع از ترساندن مردم مورد پذیرش فقیهان است که آن فرد محارب است | **صفحه ۶**